

10e Predikatie over Romeinen 8:1b, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 18 december 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 72:7 en 8.

Gelezen: De Wet des Heeren; Handelingen 8:9-24.

Gebod:

O wij, Heere, we willen de gaven, en we willen allerlei gaven, maar U begeren we niet. Van U keren we ons af. We hebben een afkeer van U. En zo hebben we in het paradijs een verkeerde keuze gedaan, en zulk een keuze doen we nog, iedere dag, elk uur, elk ogenblik, om, tenzij Gij dit verhoedt, het te laat in te zien.

Gij hebt ons bewaard. Door Uw goede voorzienigheid zijn we met elkander aan deze plaats vergaderd. Doe ons Uw goedheid, lankmoedigheid en verdraagzaamheid opmerken, en geef dat Uw goedertierenheden ons leiden mogen tot U, tot U uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en met Wie wij alle dingen bezitten. “Zoek eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden”, dat was Uw waarachtig onderwijs, en het is het nog door Uw Woord.

Wil ons gedenken. Treed niet in het gericht. Als U er maar over dacht om dit te doen, we zouden al weg zijn. Vergeef ons het onze. Reinig ons, en vernieuw in het binnenste van ons een vaste geest. Geef ons nu een woord van Waarheid en van gezond verstand. Laat ons niet menen dat we het zelf moeten doen. Gij kunt en Gij wilt het doen en Gij zult het doen. Laat ons ons maar laten leiden, en dit is het enige wat Gij wilt dat wij doen zullen, ofschoon we hier ook nog onbekwaam toe zijn. Laat ons luisteren. Laat ons kunnen luisteren. Laat ons ons hart voor Waarheid en schoonheid en goedheid openen.

Gedenk onze zieken, hen die ernstig of langdurig ziek zijn. Bearbeid hen. En was hun tijd daar, laat hen niet zonder U de eeuwigheid ingaan. Zo mogelijk richt hen op naar lichaam en ziel en geest.

Wil Uw Kerk zegenen. Ze is er. Of haar leden groot in aantal zijn, we hebben ons daar niet moeilijk over te maken; ze is er. Onderhoudt U haar, versterk en bevestig haar, wil haar leiden, besturen en in alle dingen bijstaan. Wil haar ook uitbreiden.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Erbarm U onzer. Het gaat verkeerd, Heere. Ondanks en bij al onze voorspoed – het gaat verkeerd. We hebben U, de Springader des levenden waters verlaten, om onszelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden. Er wordt veel gedaan, en misschien wordt er wel niets gedaan, want zonder U kunnen wij niets doen.

Amen.

Gezongen: Psalm 33:9.

Romeinen 8, vers 1, het tweede gedeelte, vraagt nog weer uw aandacht:

“Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest”.

Over de laatste woorden dan spreken we. We hebben over deze woorden nu al verscheidene malen gesproken. Het is nog niet uitgeput, en ook vanmorgen willen wij erbij stilstaan.

Als iemand in Christus is, wat doet hij dan met zijn zonden? Weet u het? Hebt u een antwoord op deze vraag? Hij vergeet ze niet. Ze zijn hem vergeven, volkomen. Ze worden hem niet toegerekend. Ze zijn toegerekend geworden aan de Heere Jezus Christus, en Hij heeft ze weggedragen. “Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19). “Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29). De Heere heeft zijn zonde achter Zijn rug geworpen. Hij heeft ze geworpen in de diepte van de zee, zodat ze niet meer te vinden zijn. Hij heeft hem gereinigd van de schuld en van de smet en van de heerschappij van de zonde.

Maar hij, hijzelf, de zondaar, de gerechtvaardigde, wat doet hij? Hij vergeet ze niet. De geschiedenis van de discipel Petrus, Mattheüs 26. Petrus had zich nogal kras uitgelaten. De Heere Jezus had gesproken over de verloochening van Hem en over het verlaten van Hem door de discipelen. En Petrus had gezegd: “Daar acht ik mijzelf niet toe in staat”, en: “Al deden ze het allen, ik zou het niet doen. Ik ben bereid U te volgen waar U ook mocht heengaan, hoe het ook met U gaan mocht. Ik ben bereid U te volgen tot in de dood.” Tja, de dingen worden alle beproefd. Petrus komt in een moeilijke positie. Hij is terechtgekomen onder de vijanden van de Heere Jezus. Daar komt iemand op hem af. “Zo, gij behoort er ook toe”. Petrus ontkent. “Waarlijk”, zegt een ander, “gij zijt ook Zijn discipel”. Petrus ontkent. Dat gaat tot driemaal toe. En dan, dan komt de eed erbij. Onder ede zegt Petrus, de voortvarende Petrus, dat hij Christus nooit gekend heeft, laat staan dat hij zijn discipel zou geweest zijn. De blik van de Heere Jezus – want de Heere Jezus had nog juist gelegenheid om de blik van Petrus te ontmoeten – de blik van de Heere Jezus zegt Petrus: “Uw zonden zijn u vergeven. Ik delg uw overtredingen uit als een nevel (Jes. 44:22). Ik ga ze voor u boeten.” Er wordt gezegd dat vanaf dat ogenblik, of korte tijd daarna, er groeven in de wangen van Petrus waren, door het schreien dat Petrus gedaan had, door zijn treuren over zijn zonden. Natuurlijk is dat legende, maar dat deze legende kon ontstaan zegt ons hoezeer Petrus betreurd heeft dat hij zo zich had gedragen tegenover God, tegenover Jezus, en tegenover de mensen.

Een mens die in Christus is, vergeet zijn zonden niet. Hij staat er bij stil, en hij overdenkt ze, hoe langer hoe meer, steeds meer. Dag en nacht staat hij stil bij zijn zonden; bij grote zonden, maar ook bij kleine zonden, bij wat we zouden noemen een simpele leugen, tegen zijn moeder, tegen zijn vader of tegen een ander. Hij staat erbij stil. Hij kan er zich niet los van maken, ofschoon hij er los van is door de vergeving. Hij kan er zich niet los van maken. Hij belijdt ze; hij belijdt ze in oprechtheid des harten. Hij smeekt om niet toerekening. Hij smeekt om kracht, opdat hij niet zondige. Bij de meeste mensen is het anders, nietwaar. Ik weet niet hoe het bij u is. Dit dient u te onderzoeken, ernstig te onderzoeken. Bij de meeste mensen is het anders. Bij kinderen, bij grote mensen, ach, ze vergeten. Men vergeet zo gemakkelijk zijn kwaad. Maar wanneer wij ons kwaad vergeten, God doet het niet. Vroeg of laat komt het vóór ons. Ordelijk stelt de Heere het vóór ons, aan deze zijde van het graf, of hierna, als er geen bezinning en bekering meer mogelijk zijn.

Als hem die in Christus is, de zonden voorgesteld worden, dan kan hij het er nog moeilijk mee hebben, erg moeilijk, zó moeilijk dat, al getuigt de Heilige Geest in zijn binnenste dat hij genade gevonden heeft in de ogen van een heilig, rechtvaardig en barmhartig en goeddoend God, hij zich toch afvraagt of zijn zonden wel kunnen bestaan met de genade, en of hij niet leeft of geleefd heeft onder de heerschappij van de zonde. Gelukkig de mens die de zonde in grote ernst opneemt.

Een mens die in Christus is, vlucht tot Christus, en door Christus tot de barmhartigheid Gods. Dat is het enige, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

Het is toch niet uw bedoeling om zoals u nu het leven van iedere dag doorbrengt buiten Christus, zonder een waarachtig, verenigend en rechtvaardigend en heiligend geloof, zó voor God te komen? Dat zou u vreselijk tegenvallen, ach, wat zou u dat tegenvallen. Want God zou u niet eens willen aanzien. Hij zou zijn engelen bevelen, opdat ze u weg zouden voeren naar de eeuwige rampzaligheid. Bedenk deze dingen, ouderen en jongeren; bedenk ze! En overweeg uw toestand voor de eeuwigheid en voor de tijd.

Wanneer iemand in Christus is, dan, ja, wat moet ik zeggen? Wat hebt gij ter aanvulling hiervan te zeggen? Wanneer iemand in Christus is, dan drukken hem de zonden meer dan de gevolgen. Is het zo bij u? Het is bij bijna alle mensen anders. Als men wat heeft, van welke aard dit ook moge wezen, ach, dat men er toch van verlost ware. En alles moet helpen, en iedereen moet bijstand bieden – ach, dat men er toch van verlost ware. Wanneer men iets mist, wat het ook moge wezen, men rust niet voordat men het heeft, voordat men het deelachtig geworden is, als er enige kans althans is om het deelachtig te worden, en men slaat wegen in en men gebruikt middelen en men ligt erom wakker. En als men God mist? Wat dan, wat doet men dan? Eten en drinken, ten huwelijk uitgeven, en zelf huwen! Men mist God niet. Men heeft de genade Gods niet nodig. Het gaat tóch wel. Ja zeker, zolang u door de lankmoedigheid Gods

gedragen wordt. Maar als deze ophoudt, dan zult u niet meer zeggen: “Het gaat tóch wel”. Want vreselijk is het in de handen van een levend God te vallen. Hij is een verterend Vuur, en een eeuwige Gloed, bij Welke niemand wonen kan (Jes. 33:14).

Die in Christus is, wordt meer gedrukt door zijn zonden dan door de ellenden en de moeilijkheden waarvan zijn zonden de oorzaak zijn. Ach, er zijn twee zaken die door een mens die in Christus is, altijd worden begeerd. De ene is: “Heere, laat Uw Naam om mij niet gelasterd worden. Laat de slagen op *mij* neerkomen”, zoals David eens uitgeroepen heeft: “Wat hebben deze schapen gedaan?” (2 Sam. 24:17), “laat de slagen op *mij* neerkomen”. En – dit is de tweede zaak – als dat dan geschiedt: “Heere, laat mij dan van U de kracht ontvangen om pijn te voelen en te dragen, om pijn te voelen en te dragen, en versterk en begenadig mij, opdat ik niet zondige, opdat ik zo min mogelijk zondige”. Want aan deze zijde van het graf is niemand zonder zonde. Die zegt: “Ik heb geen zonde”, die bedriegt zichzelf, schrijft Johannes (1 Joh. 1:8).

Gezongen: Psalm 130:2 en 3.

“Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel” (2 Kor. 5:17), of, zoals we het in het begin van Romeinen 8 vinden: “*Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest*”. Het is één van tweeën, óf wij wandelen naar het vlees, óf wij wandelen naar de Geest. “Tertium non datur”, een derde is niet gegeven. Er is altijd een streven onder de mensen om naar een derde te zoeken, maar dat is tevergeefs. Het bestaat niet! Óf naar het vlees, óf naar de Geest.

Ik heb u nu al vele dingen genoemd welke kunnen gelden als blijken van een wandeling naar de Geest. En gij hebt uit deze kunnen opmaken dat om naar de Geest te kunnen wandelen, men in Christus moet wezen. “*Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn*”. Er moet een scheiding gekomen zijn van de Wet, de Wet der tien geboden, als een Verbond der werken, en een verbinding door het geloof aan de Heere Jezus Christus. Want een mens doet de Wet niet, dus handelt niet naar de Geest, zolang hij niet gelooft dat hij van de Wet gescheiden is, van de Wet als een Verbond der werken, dat hij niet meer ligt onder de vloek van de Wet, niet meer zich bevindt onder de eis van de Wet, maar, nog eens, verenigd is met Christus.

O, wilt u deze dingen toch niet vergeten? Ze worden niet meer gepredikt. Met deze prediking is het uit. Wilt u ze niet vergeten? Want in deze dingen is het leven, en in dit alles is het leven van de geest van de mens (Jes. 38:16). En als u nu voelt de klemmende eis van de Wet, nog eens, als een Verbond der werken, en gij wordt door het gevoel hiervan gedrongen om te roepen om bekering of om vergeving, en gij krijgt onder en door dit geroep wat ruimte, enige blijdschap, enige hoop, denk nooit dat dit het zou wezen. Deze dingen kunnen wel dienstig zijn: ze kunnen dienen om het gemis groter te maken, het gevoel van het gemis van God dieper te maken. Maar met

de zaligheid als zodanig hebben ze niets te maken. De zaligheid is in Christus. En om de zaligheid te hebben, moeten wij in Christus zijn, met Hem verenigd.

En nu zou ik u willen toeroepen, ik zou u allen willen toeroepen, kinderen en grote mensen: gebruik uw tijd, gebruik uw tijd om dit grote goed deelachtig te worden! Want straks, spoedig, somtijds wel heel gauw staat ge aan het eind van uw leven. En dan? Dan zal er misschien niet meer gewacht worden op uw bekering. Dan zal wellicht dat leven afgesneden worden, bekeerd of onbekeerd. Ach, neem het ter harte!

Ik heb u dit nu al zoveel jaren toegeroepen, en wat heeft het toch weinig geholpen. Wat heeft het toch weinig geholpen! Ja, zonder zegen is het niet gebleven, maar o zo weinig, o zo weinig. En bij hen van wie men zou kunnen en mogen aannemen dat ze genade bezitten, hoe weinig ontdekking, hóé weinig ontdekking, en hoe weinig zelfverloochening, en welk een verkeerde houding tegenover de naaste en tegenover alle dingen, hoe weinig is dit alles. Nu, maar het kan nog gebeuren. Zolang als er leven is, is er hoop. Dat is waar, maar er staat ook in de Bijbel: “Haast u en spoed u om uws levens wil” (Gen. 19:17).

Wat is er nodig om in Christus te komen? Dat wil ik u graag met een enkel woord zeggen. Om in Christus te komen, moeten er diepe gedachten in uw hart komen over dood en eeuwigheid, diepe gedachten. Zal iemand in Christus komen, dan moet hij aan geen ding zo veel en zo ernstig denken als aan het heil van zijn onsterfelijke ziel. Hij moet er, om het eenvoudig te zeggen, dag en nacht mee bezig zijn. Maar geen handenwringen, en geen uitroepen: “O, wat heb ik het toch benauwd, wat heb ik het toch benauwd!” Het heeft er niets mee te maken. De Heilige Geest maakt dat malle niet van een mens, maar de Heilige Geest grijpt een mens in de consciëntie, en dan zegt Hij wat er te zeggen is. Hij zegt: “Gij zijt onbekeerd, gij zijt in gevaar om zo te sterven, gij moet voor God verschijnen. Gij weet dat dat niet gaat, dat er geen verantwoording zou wezen als het vandaag gebeurde.” Zulke en vele dergelijke dingen zegt de Heilige Geest, en wil dan dat wij deze dingen overwegen, diep overwegen, dat we eraan denken. En dan hebben we zoveel gelegenheid niet meer om praatjes te maken met de mensen; dan is dat voorbij. Dan behoeven we telkens ons huis niet te verlaten voor een verzetje, of het moest zijn om in de eenzaamheid te geraken. Dan hebben we zoveel schik niet meer met de wereld en met de dingen van de wereld, met eten en drinken en kledij en met allerlei andere dingen. Dan gaat het alarmgeroep omhoog. Zo moet het beginnen. Waar het is, daar is het zo begonnen. Is het zo begonnen bij u? Kunt u hier een eerlijke verklaring van geven? Is het zo bij u begonnen?

In de tweede plaats moet u zien het onvergelijkelijke belang van de zaak. Ge moet er zó door worden aangegrepen, dat er maar één vraag is, de vraag namelijk: “Wat moet ik doen? Wat moet ik doen?” Zo heeft de stokbewaarder gevraagd, Handelingen 16. Zo hebben die van Pinksteren gevraagd, Handelingen 2. Zo hebben honderdduizenden gevraagd in de loop der tijden: “Wat moet ik doen?” En nooit is iemand zalig geworden, zonder dat hij deze vraag met zich omdroeg: “Wat moet ik doen?” Want

denk eraan, wie het weet, die verstaat het niet. Denk eraan! In bepaalde omgevingen zullen ze tot u zeggen, wanneer gij deze vraag doet: “Wat ge doen moet? Dat staat toch duidelijk in de Bijbel geschreven. Dat weet ge toch wel! Dat zegt onze dominee u toch: ge moet geloven.” Zoveel mensen als zichzelf bedriegen, en eropuit zijn om een ander te bedriegen, dat is niet uit te spreken – “ge moet geloven”. Het is waar, men moet geloven. Maar zoals het in de mond van deze mensen is, is het niet waar. Want deze mensen weten niet wat geloven is. Vraag het ze maar eens. Ik heb u eens verteld, een paar jaar geleden nietwaar, dat iemand op me afkomt om me een traktaatje of een godsdienstig geschriftje te geven. Ik ging even met hem spreken, en ik vroeg hem wat dat was. “O, daar kunt u gelukkig van worden”. “Gelukkig? En wat is er dan te doen om gelukkig te zijn?” “Dan moet u geloven”. “Geloven? En wat moet ik dan geloven?” “Wel, dan moet u de Bijbel geloven”. “En als ik de Bijbel geloof, wat doe ik dan?” Daar begon het, daar begon het. “Als je de Bijbel geloof, wat je dan doet? Ja, dan neem je aan wat er in de Bijbel staat.” Ik zeg: “Goede vriend, ik hoef heus niet door te gaan, maar ik wist het ook wel van tevoren, toen ik mij een ogenblik met u in gesprek bevond: u weet het niet. U hebt het nooit geweten en u zult het nimmer weten wanneer u zo doorgaat.” En anderen zullen zeggen: “Ja, als u zalig wilt worden, dan moet u dit doen en u moet dat doen en het moet zo gaan”. En als men deze raad opvolgt, dan komt er niets van. Want men móét geloven, maar men kan niet. Men kan niet. En men weet niet wat geloven is. Maar als dát nu postvat in het hart, als postvat in het hart: “Ik moet geloven, en ik weet niet wat het is”, dan komt er uit meer diepte een alarmgeroep, een smeken om leiding en onderrichting. Dat in de tweede plaats.

En in de derde plaats moet geleerd worden te wanhopen aan wat men zelf doet, aan hulp die men somtijds bij anderen zoekt, aan hulp van de Wet. Want Christus heeft gezegd: “Zo iemand Mijn discipel wil zijn, die verloochene zichzelf” (Matth. 16:24). Een mens weet niet wat hij is en wat er in zijn binnenste gevonden wordt. Dat weet hij niet. Hij weet niet dat er onverstand uit zijn hart voortkomt, en dat het alles onverstand is, dat er geen woord van waarheid en van wijsheid is in al hetgeen hij zegt of denkt over de eeuwige dingen. Dat weet hij niet. Dat moet hij nu te weten komen. En als hij dat te weten mag komen, dan wanhoopt hij aan zichzelf en aan hulp van zijn naaste en aan elke hulp. Dan staat hij hulpeloos. “Gans hulpeloos tot Hem gevloeden, zal Hij ten Redder zijn” (Ps. 72:6 ber.). ’s Mensen verlegenheid is Gods gelegenheid. Maar u moet nooit denken dat er door de Heere een lap op een oud kleed gezet wordt, dat Hij nieuwe wijn doet in oude lederen zakken. Dat moet u nooit denken. Een mens, een godsdienstig mens wil de wereld én Christus: de wereld om in de wereld te kunnen leven, en Christus om naar de hemel te gaan. Het zal niet geschieden. Men zal bedrogen uitkomen in zijn verwachting.

En in de vierde plaats moet er een vluchten zijn tot Christus. En dit vluchten is er wanneer Zich Christus geopenbaard heeft. Men denkt dat men weet wat Christus is,

omdat men van Hem leest. Men vergist zich en men bedriegt zich verschrikkelijk. Christus moet geopenbaard worden in het hart. En dan is Hij ook in het hart. Zoals Hij in de stal van Bethlehem geboren is en daar gelegen heeft in een stal, in een kribbe, zo ligt Hij dan in ons hart. En de doeken waarin Christus gewonden was, zijn de doeken van een waarachtig geloof. Wie Christus zó vindt, in zijn hart vindt, die heeft Hem gevonden in de Schrift, en hij ziet Hem in de hemel, gezeten aan des Vaders rechterhand. En dat is de stap waar alles op aankomt: de vereniging met Christus, Zijn omhelzing gewaarworden, en als gevolg daarvan Hem omhelzen, Hem en al de goederen die door Hem verworven zijn. Dat zijn de dingen die moeten plaatshebben, zonder welke nooit iemand zalig geworden is, al hebben ook alle mogelijke groepen gezegd: “Er zijn er velen die zalig geworden zijn zonder dat ze dit zich eigen hadden kunnen maken”.

Je moet je leer nooit halen uit de mensen. Laat me u dat nog even zeggen: u moet uw leer nooit halen uit de mensen. Al is er iemand die de naam heeft een kind van God te zijn, u moet toch uw leer niet uit hem halen. En u moet uw leer ook niet uit uzelf halen. Er moet niets van uzelf bij zijn, niets. Het moet helemaal een vreemde leer zijn voor de natuur. Een leer die geheel vreemd is voor de natuur, dat is de ware leer, want “de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan” (1 Kor. 2:14). Gij moet de leer uit God halen. En als Zich God aan u openbaart, dan ziet ge meteen de ware leer, en dan weet ge het. Daarom zegt Johannes: Gij hebt niet van node dat iemand u onderricht, want gij zelf zijt van God geleerd (1 Joh. 2:27). Dat is de Waarheid. En omdat dit nodig is, zult u, het deelachtig geworden zijnde, kunnen staan in de wereld tegenover alle tegensprekers en tegenover alle duivelen uit de hel en tegenover eigen vlees en bloed, en zeggen: “Ik weet Wien ik geloofd heb” (2 Tim. 1:12). En nu moet u nooit rusten voordat het zover met u gekomen is.

Twijfelt u, en blijft u twijfelen, stoot uw staat weg. Heb er geen achtting voor. Maar zie dat ge bij Christus komt, en door Christus bij de barmhartigheid des Vaders.

Amen.

Gebod:

Heere, bind het eens op het hart bij aanvang, bij voortgang, telkens weer. We gunnen ons ruimte en gemak, en zodra wij enige ruimte en gemak hebben buiten U, beginnen we weer met verder te dwalen, hoe langer hoe verder van U. En wanneer U het ons niet moeilijk maakt, dan blijft dit dwalen, en dwalende sterven wij.

Uw Kerk mag door Uw genade het woord van de dichter beamen: “Welgelukzalig, o HEERE, is de mens, dien Gij tuchtigt, dien Gij leert uit Uw Wet”, om hem rust te geven in zijn hart, rust! Om hem te leren niet meer zich her of derwaarts te begeven, maar te luisteren naar de stem: “Dit is de weg, wandelt in denzelven”. En dan te leren om dit, waar nodig, alleen te doen.

Ach, we willen menigmaal zo graag hebben dat we in die een bekeerde vinden en in gene, maar, Heere, deze begeerte is niet altijd zuiver. Het is dikwijls zo dat we buiten U nog wat anders ook nodig hebben. Maar de dichter van de oude dag sprak: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” Leer ons los te laten, altijd weer, iedere dag opnieuw, en somtijds elk uur opnieuw, los te laten, U aan te grijpen. Schoon is de geschiedenis van Jakob. Ach, het viel hem zo moeilijk, zo moeilijk; hij had al zoveel moeilijkheden gehad, en nu moest hij Ezau ontmoeten. En Jakob nam zijn maatregelen. Hij voelde wel dat er wat anders zijn moest, maar dan zou hij alleen komen te staan, en dat is zo moeilijk, dat wordt door vlees en bloed zo hard bestreden. Maar het moest. Gij bracht hem daar waar hij alleen was, en waar hij geroepen werd om Uw zegen deelachtig te worden. Een Man, Gij, worstelde met hem. Hij weende en hij bad.

Van nature, Heere, zijn wij ertegen. Wij willen zo’n weg niet. Maar we willen de gehele zaligheid niet. We verwerpen haar om maar onze zin en onze lust te hebben en te genieten. Maar, Heere, doe ons de zaligheid kennen, de wegen gaan waarin ze wordt genoten. Wil ons overwinnen, wil ons inwinnen.

Gedenk ons. Beveilig ons op de weg, nu en deze week. En doe ons wat gezegd is overdenken en betrachten. En wil ons het zondige van het spreken en van het luisteren genadiglijk vergeven.

Amen.

Gezongen: Psalm 131.

Predikatie over Lukas 23:51b, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 26 februari 1956 te Den Haag

Gezongen: Psalm 91:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Lukas 23:44-56.

Gebod:

Doe ons naderen tot U, Heere, met diepe eerbied, met verwondering en met ontzag. Gij toch, tot Wie wij zoeken te naderen, zijt God. Uit U en door U en tot U zijn alle dingen. U komt toe de lof en de eer en de dankzegging, en wie met U rekening houdt, ondervindt dat Ge geen dorre woestijn noch een land van uiterste donkerheid zijt.

Ge hebt ons bewaard, en het is door Uw voorzienigheid dat we met elkander nog aan deze plaats mogen tezamen komen. Is het dan alles onaanzienlijk, het Woord dat gepredikt wordt is niet onaanzienlijk: het doet wonderen, wonderen op wonderen horen. En die deszelfs wil zal doen, die zal ervan bekennen dat het een Woord Gods is.

Treed in het gericht met ons niet, want in onszelf zijn we met al het onze verwerpelijk. Maar wil ons aanzien en gedenken in Hem Die verwerpelijk wilde worden in het oog van een wereld die de rechte maatstaven niet meer heeft en nooit meer hebben zal. Wil ons aanzien en gedenken in Hem Die door U is verhoogd geworden, uit de diepste diepte opgebracht, en geplaatst aan Uw rechterhand. En wil uit Uw volheid ons schenken wat we nodig hebben om hier een ure te kunnen doorbrengen tot verheerlijking van Uw Naam en tot behoud van onze onsterfelijke ziel.

Gedenk onze zieken. Er zijn eronder die ernstig ziek zijn, maar voor wie nog hoop van herstel is, en er zijn er ook onder, althans er is er één onder, van wie moeilijk deze hoop zal kunnen worden gekoesterd. Maar volgens zijn eigen belijdenis ziet hij op U, het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt, en is hij zelfs verlangende om ontbonden te zijn en met U te wezen. Wil hem gedenken, en hem sterken, troosten, leren en leiden.

Wil Uw Kerk zegenen, uitbreiden, ook door onze geringe dienst. Wil U ontfermen over land en volk. Wil U ontfermen over de volkeren, en over hen die menen te moeten leiden, die een ontzaglijke verantwoordelijkheid hebben, en er naar alle waarschijnlijkheid U toch buiten laten. Erbarm U.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:1 en 2.

Gij weet, toehoorders, dat wij in de lijdensweken zijn. Deze dag is zelfs de derde zondag ervan. We hadden met de prediking van het lijden, van de geschiedenis van het lijden des Heeren, wel vroeger willen beginnen, maar de prediking over Johannes 3, vers 16 heeft ons wat opgehouden. We beginnen nu waar we het vorige jaar zijn geëindigd. Het woord van onze overdenking treft gij aan in het 51e vers van Lukas 23. Daar staat:

“En die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte”.

Dit wordt gezegd van Jozef van Arimathea, van wie in de geschiedenis van het lijden van Christus zoveel wordt verhaald.

“Die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte”. Het Koninkrijk Gods, wat is dat, wat wordt ermee bedoeld? Het is de regering van God in Christus Jezus in het hart van een mens. Er zijn twee rijken: een rijk des lichts en een rijk der duisternis. Het rijk des lichts is het Rijk Gods. Wie hiertoe behoren mag, die heeft verwachting, leeft in verwachting, zoals Jozef van Arimathea dit gedaan heeft, hier – en men kan zeggen: ook hierna. Hij leeft in de verwachting van grote dingen, van dingen zo groot dat we ze hier niet kunnen bevatten. En het is de vraag of we ze hierna wel recht zullen kunnen bevatten.

Als een mens tot het rijk der duisternis behoort, dan heeft hij geen verwachting. Hij is iemand die Christus verwerpt, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods (1 Kor. 1:24). In de plaats van de Heere Jezus stelt hij de wereld. In deze leeft hij; hij zoekt haar, hij heeft voor haar alle belangstelling. Gaat het hem, wat hij noemt goed, dan leeft hij, dan leeft hij op. Maar in dagen van tegenspoed is het andersom, dan heeft hij geen leven. Hij is dan gedrukt, slaperig, dommelig, suffig. Zelfs bij de minste tegenspoed is dit zo. Koning Achab wilde de grond van Naboth hebben. Maar Naboth mocht zijn grond niet afstaan, want het was erfgoed. En erfgoed werd onder oud-Israël op hoge prijs gesteld. De man is zo verdrietig dat hij naar bed gaat (1 Kon. 21).

Een mens die tot het rijk der wereld, tot het rijk der duisternis behoort, is een ongelukkig mens. Het ontbreekt hem aan wijsheid, aan licht, aan kracht. Hij is op weg naar de eeuwigheid, en deze eeuwigheid is voor hem zijn ondergang. Hij wil ook niet terug, want tot Christus zegt hij: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14).

Het Koninkrijk Gods dan, is een Rijk Gods des Vaders. Het is ál uit God. Als iemand in dit Rijk geplaatst wordt, getrokken wordt tot het licht, dan schrijft hij niets aan zichzelf toe. Paulus schrijft in Kolossenzen 1, vers 12 en 13: “Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft” – bekwaam gemaakt; het was al weggelegd, het was al bestemd voor ons – “Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht; Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde”. En nu is er geen groter genot dan dankbaar te zijn, dankbaar aan God te wezen. Ge hebt het al dikwijls gezongen, maar ik weet niet of het ooit uit uw hart is gekomen: “Geloofd zij God met diepst ontzag; Hij overlaadt ons, dag aan dag, met Zijne gunstbewijzen” (Ps. 68:10 ber.).

Mensen weten wel veel te vertellen, van successen, van voorspoed, en hoe het gegaan is, en hoe ze het alles bereikt hebben, maar dan laten ze God erbuiten. En waarom doen ze dat? Omdat ze God niet kennen, Zijn werken niet verstaan. En als ze ook nog spreken van een zegen, dan is het alles lippentaal, want hun hart was buiten God en God was buiten hun hart gebleven.

Er wordt ook gesproken van het Koninkrijk der hemelen. Dat is hetzelfde als het Koninkrijk Gods, en het wordt genoemd het Koninkrijk der hemelen, omdat het geheel en al uit de hemel is. Men heeft dit Koninkrijk nooit op aarde gezien, of het moest gekomen zijn uit de hemel. Het daalt uit de hemel neer in het hart. En als dit geschiedt, dan hebben er in het hart wondere dingen plaats. Als het Koninkrijk Gods uit de hemel nederdaalt, dan heeft nog nooit iemand nagelaten uit te roepen: “Dat is God, dat is Zijn werk. En nu weet ik enigmate wat God is.” – Koninkrijk der hemelen, omdat het de hemel in het hart brengt, hemelsgezindheid werkt, omdat het doet verlangen naar de hemel; – Koninkrijk der hemelen, omdat het de mens losmaakt van de aarde, losmaakt van alles; – Koninkrijk der hemelen, omdat het leert te zeggen: “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren; laat mij van ’t spoor, in Uw geboën ver-

vat, niet dwalen, HEER’; laat mij niet hulp’loos varen” (Ps. 119:5 ber.).

Als u vraagt: “Verlangt dan een begenadigd mens altijd naar de hemel?”, dan zeg ik: In de grond, ja. Maar hij kan er ook erg tegenop zien, want de hemel is voor hem een aantrekkelijke zaak, maar de weg erheen is zo moeilijk: er gaat een sterven aan vooraf. En wanneer men nu het oog op zichzelf heeft, dan kan er veel benauwdheid zijn. Maar als men het oog heeft op het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt (Joh. 1:29), dan is het wat anders, dan is het: “Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot” (Job 19:27).

Het Koninkrijk Gods is opgericht vanaf het ogenblik dat er zonde was. Toen Adam en Eva hadden gezondigd, en niets meer dan ondergang konden verwachten, heeft God ze geroepen en Zijn Koninkrijk in hen opgericht. Het is opgericht in de dagen van het Oude Testament, maar vooral in de dagen van het Nieuwe Testament. Toen is dat Rijk uitgebreid tot ver over de grenzen van Palestina, ja, schier door de ganse wereld heen. Voltrokken zal het worden in de hemel.

Wanneer een mens, een begenadigd mens, het tijdelijke met het eeuwige verwisseld heeft, dan zal hij de dingen niet anders zien dan hij ze hier had gezien, maar hij zal ze veel beter zien, hij zal ze... ach, ik weet niet wat ik daarvan zeggen moet, want dat is niet uit te drukken. “Geliefden”, zegt Johannes, “nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen”. Maar dan zegt hij dat we Gode gelijk zullen zijn, en hij geeft de reden op, die iedere begenadigde goed verstaat; hij doet het in deze woorden: “Want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is” (1 Joh. 3:2). Het zijn woorden, zeg ik, die iedere begenadigde goed verstaat, want zij hebben God gezien. “Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest” (2 Kor. 3:18).

Jozef van Arimathea verwachtte het Koninkrijk Gods. Wat was dat dan voor een man? Jozef van Arimathea was een gelovig man. Hij kende de inhoud van de Schriften van het Oude Testament, en hij was doorgedrongen tot de kern van de zaak. De wetgeleerden van zijn tijd kenden ook de Schriften, maar ze waren aan de oppervlakte gebleven. Jozef van Arimathea had gezien dat in de Persoon van Christus tot vervulling gekomen was al wat in de Schriften van de Messias geschreven stond. Hij zag Jezus als de Gezondene Gods, als de Verlosser. En hij geloofde – in tegenstelling tot wat in het algemeen werd aangenomen – dat het met Jezus nog niet gedaan was, dat Hij zou opstaan uit het graf, en Zijn Rijk zou vestigen en bevestigen. In dit geloof leefde Jozef van Arimathea. Zo vormde hij dan een uitzondering. Want de Wetgeleerden verstonden ook de dingen wel. Maar wat ontbrak? Het leven, het leven ontbrak bij deze mensen! Zij leefden niet in de dingen die ze verstonden. Dat was hun gebrek. De komst van de Messias was een artikel van hun geloof. Ze zouden er niet veel minder door geweest zijn, als dit artikel geschrapt was geworden. Ze hadden het toch wel kunnen stellen.

Zoals het toen was, zo is het nu ook. Er zijn nog veel mensen die de christelijke religie aanhangen. Men houdt het ervoor dat onze gehele beschaving christelijk is. Men spreekt van christelijke kerken en van christelijke scholen en van christelijke dit en van christelijke dat. Maar wie leeft in de dingen? Wat dunkt u, als we nu straks eens de mensen die in de kerk waren geweest één voor één konden horen over de vraag: “Zoudt u kunnen verhalen uw losmaking van uzelf en uw vereniging met Christus?”, wat dunkt u? Wel, het is de vraag of er één zou wezen om op deze vraag een behoorlijk antwoord te geven. Dat is ons christendom. En het komt er toch op aan, nietwaar, dat we de dingen zó hebben, dat ze voor ons leven, dat ze ons leven zijn. U moet niet schrikken bij de gedachte dat er zo weinigen zouden zijn die aanspraak kunnen maken op de naam van christen. Maar u moet schrikken bij de gedachte: “Als er dan zo weinigen gevonden worden, zou *ik* het dan wel zijn?”

Gezongen: Psalm 89:7 en 8.

U moet eens Handelingen 9 lezen. Wat zien we daar gebeuren? Daar vinden we een mens in wiens hart het Koninkrijk Gods, of: der hemelen, opgericht was. Wat had er plaatsgehad bij die mens? Hij was ter aarde gevallen. En toen hij was gevallen, was ook gevallen zijn wijsheid, zijn gerechtigheid, zijn heiligheid en zijn kracht. Hij vroeg aan de Heere wat Hij wilde dat hij doen zou. Dat had hij altijd geweten. “Ik meende” – zo spreekt hij zich uit in de rechtszaal van Cesaréa – “Ik meende waarlijk bij mijzelf, dat ik tegen den Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen” (Hand. 26:9). En nu wist hij niets meer. Hij was een afgebroken en een verbroken mens. En later heeft hij geschreven: “Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing” (1 Kor. 1:30). Als u nu dit beleefd hebt, als u deze dingen verstaat, als zij uw schatten zijn in leven en in sterven, dan is u iemand die verklaren kan hoe men losgemaakt wordt van zichzelf en in vereniging komt met Jezus Christus. En u moet nimmer menen dat de poort des hemels voor u zal opengaan wanneer gij deze zaken ook in uw laatste ogenblik nog mist. “Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u” – dit is het woord van de Heere Jezus Christus – “tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien” (Joh. 3:3).

Jozef van Arimathea was zulk een mens. Hij had genade. De zonden waren hem vergeven, en hij was een ander mens geworden, een ander mens. Hij stond geheel anders in de wereld dan een mens van nature doet. Zijn verstand was verlicht, en zijn wil was vernieuwd, en zijn hart was gezuiverd, en zijn oordeel was hersteld, en de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, had hij en kende hij.

U moet nauwkeurig acht geven op de kenmerken van de genade, en hierover veel nadenken. We zullen er u enkele noemen. Een begenadigd mens is iemand die geheel op zichzelf staat. Een begenadigd mens is iemand die op God vertrouwt. Een begena-

digd mens is iemand die buiten de ware leer niet kan, en elke leer die hiervan afwijkt, verfoeit tot in het diepst van zijn ziel. Een begenadigd mens is iemand die van zichzelf bekent dat hij de grootste van alle zondaren is, en die van God alle vlekken afwist, die hij en de ganse wereld op God hebben geworpen. Een begenadigd mens is iemand die met Christus is verenigd, en in Christus met de christenen. Een begenadigd mens is iemand die zegt – altijd diep in zijn hart, maar somtijds ook uit zijn hart –: “Het geeft alles niets, als ik U, Heere, maar heb. Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” (Ps. 73:25).

Dat zijn de vaste en onbedrieglijke kenmerken van een begenadigd mens. U moet er nooit iets van af willen doen. U kunt er nog wel enige bijvoegen, maar deze zijn er wanneer de genoemde ook aanwezig zijn.

Gij allen moet de duivel uitwerpen. Als de duivel uitgeworpen is, dan is men ook niet meer in zijn rijk en in de wereld. Gij zult zeggen: “Hoe moet ik dat doen? Ik weet niet eens dat ik de duivel in me heb. Ja, bij ogenblikken kan ik duivels zijn, dat geef ik toe, en dan is er geen huis meer met me te houden, en dan is er niets goeds, dan raas ik, tier ik, dan speel ik op, dan bal ik de vuist, en dan is er niemand in de wereld goed, alleen ben ik het, maar mij doet men onrecht.” Maar u kunt het ook niet, u kunt de duivel ook niet uitwerpen. Maar zoudt u het willen? Zoudt u het willen doen? Als iemand de duivel uitwerpt, dan behoort hij geheel en al Christus toe. En we hebben het al gezegd: dan heeft hij niets meer over zichzelf te zeggen, hij heeft niets meer over zijn kinderen te zeggen, buiten het welbehagen Gods, buiten de geboden des Heeren. Er is niets meer waarover hij iets te zeggen heeft. De Heere regeert, dat gelooft hij, en zo is het voor hem goed. Hoe het dan ook moge tegenlopen, hij zal gestadig op Gods goedheid hopen (Ps. 147:6 ber.) – gestadig. Nu, daar is niets in dat door de natuurlijke mens begeerd wordt. En toch moet de duivel uitgeworpen worden! Maar het is Gods werk. En als de Heere Zich in het hart openbaart, dan wordt wel begrepen dat Christus en Belial niet samen heerschappij kunnen voeren in het hart, en men laat Christus in, en men werpt de duivel uit. Vraag u nu maar weer eens af, of u deze taal verstaat. “Want het Koninkrijk Gods”, zegt de apostel Paulus, “is niet gelegen in woorden, maar in kracht” (1 Kor. 4:20), en in Romeinen 14, vers 17: “Het Koninkrijk Gods is niet spijze en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heilige Geest”.

Gij hebt een kostelijke gelegenheid om er nog toe te geraken. Misschien hebt ge uw gehele leeftijd al verbeuzeld, tien, twintig, dertig, veertig, vijftig, zestig jaren. Ge zegt wel dikwijls: “Waar zijn ze gebleven?” Maar stel deze vraag nog maar eens op wat meer ernstige wijze: “Waar zijn ze gebleven? Waarmee heb ik ze doorgebracht? Al zo lang is mij het Evangelie verkondigd, is mij Christus aan de voeten gelegd, en ik heb nooit anders gedaan dan Hem vertreden en Zijn bloed onrein achten.” Heb deze gedachte maar eens!

Amen.

Gebed:

O, Heere, laat er leven komen, leven in de harten, in de gezinnen, in wat zich kerk noemt, in de regering, in het koninklijke huis, onder de mannen op wier schouders een zware verantwoordelijkheid rust. Laat er leven komen. Gij hebt een arm met macht, Uw hand heeft groot vermogen. Gij spreekt en het is er. Gij gebiedt en het staat er. Laat er toch een gedurig gebed opgaan uit de harten van de mensen, uit onze harten. Het wordt ons bevolen. "Bid gedurig, bid veel, bid altijd", zo spreekt Uw Woord. Doe ons eens nagaan of het wel bij ons zo is. En als zulk een werk begonnen mocht zijn, laat ons het dan niet kunnen staken met de overweging dat het nog niet geholpen heeft. Ge hebt eens een gelijkenis uitgesproken om te leren dat men altijd bidden moet. Heere, de grootste dingen zijn gebeurd nadat Ge een tijdlang had gezweigen, de schijn op U genomen had dat U niet hoorde, en niet wilde horen. Zo vinden we van Asaf: "Totdat ik in Gods heiligdommen inging", en van de dichter van de 116e Psalm: "Toen hoorde God", en hoe vele geschiedenissen staan er in Uw Woord waarin dit duidelijk aan het licht treedt.

Laat ons bukken, bukken, bukken! Laat ons ons nederbuigen voor U op deze voetbank Uwer voeten. En geef ons bij aanvang of voortgang nog eens de woorden in het hart: "Ik zal mij buigen op Uw eis, naar Uw paleis, het hof der hoven".

Leer ons stil onze weg te gaan, maar met U – en met Jozef van Arimathea, evenals hij, Uw Koninkrijk verwachten, naar de komst ervan uitzien. Want al is er veel gebeurd, al zijn er velen toegebracht, er zal nog meer plaatshebben.

Leer ons Uw komst verbeiden. Doe ons hopen, en laat onze hoop ons hart reinigen. Geef in ons binnenste een vaste geest. Doe ons ons vasthouden, als ziende U, de Onzienlijke.

U zij gedankt voor deze dienst.

Amen.

Gezongen: Psalm 27:3.

Predikatie over Lukas 23:51a, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 4 maart 1956 te Den Haag

Gezongen: Psalm 1:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Lukas 23:46-56.

Gebed:

Heere, Gij hebt ons bewaard, en het is door Uw voorzienigheid dat we met elkaar nog aan deze plaats mogen samen zijn. Het had zo heel anders kunnen wezen. Hoe menig een werd weggenomen in deze week en hoe velen zijn aan een ziekbed gebonden. Doe ons Uw goedheid erkennen en leer ons verstaan wat Gij doet en ook wat wij doen.

We hebben een gedeelte van Uw Getuigenis gelezen, en daarin is alles wonderlijk, stemt alles tot nadenken. Laat het zo wezen, laat het ons tot nadenken stemmen. Want de grootste belangen van de gehele wereld en in het bijzonder van degenen die U vrezen, zijn hierin betrokken. Geef ons bij Uw Woord de verklarende, overwinnende en inwinnende kracht van Uw Heilige Geest. Doe ons daarnaar uitzien, daarop hopen, daarop wachten. Blijft deze kracht uit, dan is het maar een letter waarvan we de betekenis toch niet verstaan, waarvan de kennis ons geen heil aanbrengt. Ach, leer ons ons heil eens kennen. Laat ons eens zien waarin onze belangen eigenlijk bestaan. En doe ons eens begrijpen dat Gij alleen onze belangen behartigen kunt en wilt.

Doe ons een woord van waarheid en van gezond verstand spreken. Laat ons het erop toelleggen, niet om iets bijzonders te zeggen, maar om de Waarheid te prediken. De Waarheid zelf is bijzonder: ze is schoon, ze is goed. Wie er ook maar het minste van leert kennen, roept uit: "Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog". En dat is dan het begin. In de eeuwigheid zal het nog anders zijn: dan zal het volop geluk wezen, volop bevrediging, volop verwondering! O, wat zal het dan groot zijn, wanneer we verlost mogen wezen van onszelf, en het oog mogen gevestigd hebben op Uw Naam, eer en zaak, op U!

Gedenk onze zieken. Gedenk hen die ernstig ziek zijn. Zo zijn er nog. Was hun tijd er, dan zouden we van U willen vragen: geef hun rust en vrede door het geloof in U. Is het anders, laat hen niet onbekeerd, maar bekeerd opstaan.

Amen.

Gezongen: Psalm 1:3 en 4.

Ik zal vanmorgen wat korter moeten wezen, want ik ben niet helemaal in orde. Maar het ging me zo aan mijn hart om deze beurt niet waar te nemen.

We zouden met u willen nadenken over een woord uit het 51e vers van Lukas 23, over de woorden die gij in het begin van dit vers vindt:

“Deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel”.

Hoort u het? *“Deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel”.* “Deze”. Dat was dan Jozef van Arimathea, een gelovig mens, iemand die de Schrift had leren kennen, en daarin gevonden had zijn heil, zijn tijdelijk, geestelijk en eeuwig heil. Hij had alles bespied en gadeslagen, en had in de Persoon en het doen en laten van de Heere Jezus gevonden al wat in de Schriften geschreven stond van de Messias. Jezus van Nazareth was voor Jozef van Arimathea de Messias, de Zaligmaker der wereld, en ook *zijn* Zaligmaker.

En wat wordt er nu van hem getuigd? Een grote zaak! En hieraan mogen we wel onze aandacht wijden. Van Jozef van Arimathea wordt gezegd dat hij niet mede bewilligd had in hun raad en handel. Niet mede bewilligd – hij was er tegenin gegaan, hij had hen tegengesproken. Gij weet dat in die tijd Palestina onder het juk van de Romeinen was. Ze hadden nog een schijn van zelfstandigheid, en ze hadden dit in de zogenaamde Joodse Raad, het Sanhedrin.

Wat bedoelde dit lichaam? Zichzelf, zoals ieder natuurlijk mens. Er was in die raad niets van God, maar wel heel veel waan, overmoed, geveinsdheid, huichelarij. Nu, wat zal men over het algemeen méér zoeken in de kringen van de godsdienst? Het is immers een uitzondering, een grote uitzondering als iemand het meent, ervan overtuigd is, de Waarheid zoekt en de Waarheid liefheeft. Het eigen staat de mens in de weg. En zolang als dit leeft, is de mens een huichelaar – geloof het! – wat hij ook moge vertonen. De leden van het Sanhedrin zeiden: *“Wij hebben het. Wij zijn de kerk. Wij verwachten de Messias. Onze tempel is van Salomo gebouwd, en straks, bij de komst van de Messias, zullen wij de wereldheerschappij hebben, heerschappij over alle volkeren.”* Nu mag iemand wel zeggen dat hij het verstaat en het bezit. Waarom zou hij dat niet mogen zeggen? Als de leugen uitgesproken mag worden, dan mag de waarheid toch ook wel een stem hebben? Maar hij moet, als hij zo spreekt, zijn gronden voor de dag brengen. En wanneer hij hiertoe niet in staat is, dan is hij een ongelooflijke stumper.

Wat had Jezus op het oog? De eer van Zijn Vader, de zaligheid van het volk. Hierbij ontzag Hij niets. Dat doet de Waarheid niet. Hij greep aan wat verkeerd was, Hij streed ertegen. Hij stond er pal voor om wat verkeerd was te bestrijden, en uit te komen voor de Waarheid. Niets en niemand kon Hem hiervan afbrengen. Dat was Zijn roeping. Hij begreep Zijn roeping. Wij begrijpen onze roeping niet. We hebben het leven ontvangen, en nu gebruiken wij dit leven. En waarvoor gebruiken wij het? Terwille van onszelf. En hierbij wordt niet gedacht aan God. Zo iemand was Christus niet. Hij leefde in de diepste afhankelijkheid van Zijn Vader, en wat de Vader Hem voorlegde, dat verkoos Hij. Dat is in het kort het leven van Jezus. Men hoeft er geen groot boek over te schrijven.

Het gaat er altijd maar om wat voor oogmerk iemand heeft. Als het oogmerk van iemand goed is, dan is *hij* goed. En wanneer hij geen goed oogmerk heeft, dan deugt

hij niet. Daarom heeft de apostel Paulus uitgeroepen: “Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid” (Rom. 11:36). Hebt u de Heere wel eens de ere mogen geven van alles, met grote liefde en blijdschap het lied der engelen overdacht: “Ere zij God, in de hoogste hemelen”?

Er was tussen het Sanhedrin en de Heere Jezus een principieel onderscheid. Nicodemus – van wie we misschien later nog iets mogen zeggen – had gehoopt dat het verschil tussen het Sanhedrin en de Heere Jezus niet principieel, maar gradueel was, niet in de grond, maar in trappen. Later heeft hij zijn vergissing ingezien. En omdat de scheiding tussen het Sanhedrin en de Heere Jezus van principiële aard was, waren de conflicten niet van de lucht. Er kwam altijd weer een nieuw conflict, en dat is geëindigd met de vermoording van de Heere Jezus aan het kruis op Golgotha. Want wie met een valse kerk in conflict komt, wie met een kerk in conflict komt waarin niet God, maar de mens regeert, dan moet hij die met zulk een kerk in conflict komt, het altijd verliezen. En dat is ook zijn kenmerk. Als hij het verliest, dan is het goed. En wanneer hij het niet verliest, hetzij dat hij gehandhaafd blijft, hetzij dat hij later op zijn belijdenis dat hij gedwaald heeft, mag terugkomen – er is in zijn handeling niets dat van God is.

“Had niet in hun raad en handel bewilligd”. Er was een hele strijd aan voorafgegaan, dat begrijpt u toch wel? Want een mens laat zich maar zo niet op straat zetten, en van al zijn goederen beroven en van zijn positie en van zijn eer. En zo lezen wij dat Jozef getracht heeft om nog in het Sanhedrin te blijven. Er staat dat hij een discipel van Christus was, maar bedekt. Maar het bedekt te *houden*, dat was hem niet gelukt. Dat is nooit een oprechte gelukt. Vroeg of laat komt het aan den dag. En zo was het gegaan met Jozef van Arimathea. De sanhedristen maakten het zo bont... Wat zeg ik nu? Nee, het is niet juist gezegd. De sanhedristen hadden het altijd bont gemaakt, maar Jozef van Arimathea begon dat nu hoe langer hoe meer in te zien. Dat is de ontdekking, die noodzakelijk is. “God zal Zelf zijn Leidsman wezen, leren hoe hij wand’len moet” (Ps. 25:6 ber.). En eindelijk had Jozef van Arimathea geen stap verder meer kunnen doen. Hij was geheel vastgelopen. Hij had niet mede bewilligd in hun raad en handel. Hij was er rond voor uitgekomen. Hij had zich uitgesproken: hij kon niet, hij wilde niet, hij mocht niet.

Gezongen: Psalm 25:8 en 9.

Als u de Evangeliën leest, dan vindt u dat verscheidene van de leidslieden aan de zijde van Jezus stonden, dus ook aan de zijde van Jozef van Arimathea (Joh. 12:42). Maar dat was niet echt. Deze mensen hadden de kosten niet overrekend. Wat uit God niet is, dat houdt geen stand. Wat men ook mocht hebben aangegrepen, vroeg of laat moet het worden losgelaten. Het is een kwestie van móeten en niet anders kunnen. Zolang het dat niet is, komt men in een weg van God die men getracht heeft te betreden, om. Het is zaak dat men genade bezit, dat men waarlijk overtuigd is van zijn

nare, zondige, schuldige en verdoemelijke toestand. Want als een mens tot Jezus vlucht, en hij Jezus nodig heeft, dan moet dit ook een móeten wezen, een móeten. Het hangt alles van de vraag af of het een “moeten” is. Als een mens zo in het begin van zijn verandering breekt met dit en dat, dan moet het een “moeten” wezen. Anders krijgt hij later spijt, en gaat hij met “de gewassen zeug terug tot de wenteling in het slijk” (2 Petr. 2:22).

Men moet grondig aan zichzelf ontdekt zijn, want als dat het geval niet is, dan zoekt men het toch naast Jezus in iets anders. En het te zoeken naast Jezus, en in iets anders dan Jezus het te zoeken, dat is Jezus te verwerpen. En zo zijn er de eeuwen door duizenden en nog eens duizenden geweest, omdat er zo weinig mensen zijn van wie aangenomen kan worden dat ze het rechte hebben: gerechtvaardigd in Christus en geheiligd in Christus. Omdat er zo weinig mensen zijn, dan gaan de mensen redeneren en zeggen: “Het zou wel erg zijn! Wie zou dan zalig kunnen worden?” En dan gaan ze het wat gemakkelijker stellen, en dat is de prediking van deze tijd. Hebt u dat goed verstaan? Dat is de prediking van deze tijd! Het komt alles hieruit voort, dat men geen goede grondslag heeft. Christus moet ons geopenbaard zijn, en we moeten als een hulpeloze tot Hem zijn gevlucht, en dan moeten we in Hem het gevonden hebben. Wat moeten we dan in Hem gevonden hebben? Wat we het eerst nodig hebben, dat is: vergeving van onze zonden. Als iemand over Christus spreekt, en hij heeft de vergeving van zijn zonden niet gevonden in Christus, dan weet hij niet waar hij het over heeft.

We moeten in Christus gevonden hebben de Heilige Geest, en vele andere zaken, die ik u wel zou kunnen noemen, maar waarop ik nu niet inga. En als dat gebeurd is, dan moeten we onszelf gegeven hebben. Dan moet er niets meer in de wereld zijn dat ons méér belang inboezemt dan God en onze zaligheid, vrouw noch man, kinderen noch ouders, geld noch goed, noch positie in de wereld. Dat alles komt dan niet meer in aanmerking.

U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren;

Laat mij van 't spoor, in Uw geboën vervat,

Niet dwalen, HEER'; laat mij niet hulp'loos varen. (Ps. 119:5)

Wat zoekt gij? Waar is het u om te doen? Misschien zegt ge: “Ik zou ook wel bekeerd willen wezen”, of: “Ik zou ook wel een ander leven willen hebben”, enzovoort, enzovoort, wat dan zoal kan worden beweerd. Gij moet inzien dat u God mist, en dat het gemis van God betekent het gemis van al wat goed is, dat als iemand God mist, er voor hem niet anders overblijft dan ondergang.

Wat is er van deze mensen, van de leden van het Sanhedrin terechtgekomen? Er is van de leden van het Sanhedrin niets terechtgekomen, tenzij ze, als Jozef van Arimathea en Nicodemus, nog andere mensen zijn geworden. Er komt van zo iemand niets terecht. Als eenmaal een kerk afgeleden is van haar fundament, dan kan een begenadigd mens daar niet meer wezen. En een begenadigd mens mag daar ook niet meer heen gaan. Doet hij het, dan spot hij. Zijn kerkgaan is een spotten.

Niets van terechtgekomen – wat hadden die mensen dan gedaan? Ik heb er u iets van gezegd. Deze mensen hadden de kerk, de tempel, waar ze zo voor zeiden te strijden, verwoest. Dat had Jezus niet gedaan. Zij hadden het zover gebracht. Wat was dan hun streven daarbij geweest? Hun streven daarbij was geweest om de tempel en de gehele eredienst in eigen handen te hebben. En hierdoor hadden zij zichzelf verleid. Hun prediking kon niet deugen. Nog eens, als iemand een kerk handhaaft die van haar grondslag is afgeleden, dan kan zijn prediking nooit goed zijn; dan is zijn prediking gevaarlijk. En deze mensen hadden niet alleen zichzelf bedrogen, maar ook het volk. En hierom kon Christus zeggen: “Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven” (Luk. 12:32).

Weet – ik spreek tot klein en groot – weet wat ge kiest! Kiest gij uzelf en de behartiging van uw belangen, zoals *gij* die verstaat, dan zal het gevolg zijn dat ge alleen komt te staan, geheel alleen. En in dat ogenblik zal God u rekenschap vragen van wat gij met uw leven gedaan hebt, waartoe gij uw naaste aangespoord hebt, waarvan ge uw naaste afgehouden hebt. En dat zal een ontzettend ogenblik wezen. Op één uit duizend zult ge geen antwoord hebben. Daarom zeg ik u: weet wat ge kiest. Jongelui, weet wat ge kiest! Ouderen, weet wat ge kiest! En sta naar een waarachtige bekering, naar een verandering in de grond.

Jozef van Arimathea heeft een strijd te voeren gekregen waarvan weinige mensen zich enig begrip kunnen vormen. Hij heeft een strijd te voeren gekregen met eigen vlees en bloed. Hij heeft een strijd te voeren gekregen met zijn familie. Hij heeft een strijd te voeren gekregen met zijn bekenden en vrienden. Hij heeft een strijd te voeren gekregen met de duivel. Hij heeft een strijd te voeren gekregen met alle vrome mensen, die óf zonder Christus zijn, óf van Christus geen gebruik maken. Maar kunt u zich misschien enigermate voorstellen, hoe goed Jozef van Arimathea het gehad heeft? Hij heeft het zó goed gehad, dat hij er nooit aan gedacht heeft om met iemand te willen rui- len, nooit eraan gedacht heeft om voor een gehele wereld zijn bezit weg te geven. Hij heeft zich zó gelukkig gevoeld, zó gelukkig onder al zijn moeilijkheden, ondanks alle strijd die hij te voeren had. En waarom? Ik heb eens gelezen bij iemand dat het erop aankomt dat men een goede zaak heeft en een goed geweten en een goede God.* En dát was de rijkdom van Jozef van Arimathea. En *hij* kon zingen: “Wat vreë heeft elk, die Uwe Wet bemint! Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten” (Ps. 119:83 ber.).

Amen.

Gebod:

Dat het dienen moge tot onze bekering, Heere. Wanneer we ons niet bekeren, dan gaan we in tegen U. Dit is niet het enige. Wanneer we ons niet bekeren, dan gaan we

* Ebenezer Erskine (1680-1754), op zijn sterfbed.

in tegen ons geluk, tegen een geluk dat hier reeds te smaken is. We zijn van gedachten dat het anders is. Al deze moeilijkheden, tegen de stroom in te moeten, gevaar te lopen van dit en dat, dat lijkt ons niet aantrekkelijk, omdat we onze zinnen kwijt zijn, omdat we het beeld van U kwijt zijn. We hebben over alles een verkeerd oordeel. We hebben geen oordeel. We zijn op een dwaalweg en willen daarop blijven. Laat ons eens zien dat al wat we zelf verkiezen, uitloopt, somtijds op tijdelijke ondergang, maar in ieder geval op eeuwige ondergang. Hiertoe hebben we nodig de Geest der wijsheid en des raads en der sterkte Gods. Want ontbreekt ons deze Geest, het zou wel kunnen dat we eens begonnen en enig vertoon kwamen te maken, maar hierbij zou het dan ook blijven, en we zouden door onze huichelarij ons nog ongelukkiger gemaakt hebben. Wat hebt Gij ons dat toch ernstig gezegd, Heere, als U sprak van de torenbouw, en van het zaad, en van andere dingen. Leer ons toch rekening houden met Uw Woord. Doe ons dat toch onderzoeken; geef ons dat te geloven.

Doe ons overdenken hetgeen we gehoord hebben. Het was goed voor onbegenadigd en voor begenadigd. Wat er gezegd is, dat hebben we allen nodig, klein en groot. Vergeef het zondige dat erin was. En wil ons nu geleiden, en doe ons gezondheid en leven, voorspoed en tegenspoed, alles in Uw hand geven. Alleen Gij behartigt, kunt en wilt behartigen, onze belangen.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Gedeelte van een voorbereidingspredikatie, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 14 maart 1956 te Bennekom*

...Dan heeft hij zoveel moeite gedaan om toch behouden te mogen worden. Want hij was het ervoor gaan houden dat er één ding nodig is, en dat hij dat niet bezat. En in deze erkenning, in dat gevoel, is hij aan het werk gegaan, *aan het werk gegaan*. Hij is om zo te zeggen in een protestants klooster gegaan. Er was niet één ding dat hem ook maar in de verste verte zó zwaar woog als de zaligheid van zijn onsterfelijke ziel. Maar de zaligheid heeft hij daarin niet gevonden.

Wanneer iemand gelooft, dan heeft hij een openbaring ontvangen, een openbaring van God in Zijn Zoon. Wat deze openbaring is? Dat is de bekendmaking van God. Dan zegt Hij in het hart van een mens wat Hij is, wat Hij kan, wat Hij wil, en wat Hij zal. Niet alleen wat Hij kan, niet slechts wat Hij wil en kan, maar ook wat Hij zal. Als dit niet in het hart gekomen is, dan kan een mens nooit tot het geloof komen, nooit.

* Het aanvangsgebed en het eerste deel van de predikatie is niet beschikbaar.

Dan is het alles een aanwerken op God. Dan is het: "Ach, als God nu toch maar wilde". Dat is immers geheel buiten de Waarheid! Want God kan en wil en zal. En Zijn bereidvaardigheid om ons te redden gaat vooraf aan de gewilligheid van ons om ons te laten helpen. Wanneer iemand gelooft, nu, ik zou willen zeggen: dan heeft hij dát geloofd. En dat blijft nu een mijlpaal voor heel zijn leven in alle omstandigheden. Hij zou, ik weet niet hoeveel malen, al omgekomen zijn, als hij dát niet geloofd had. "Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden"! (Ps. 27:13). En dan wordt er in de oorspronkelijke tekst niets meer aan toegevoegd. Ja, het is niet uit te drukken wat er dan zou gebeurd zijn.

Wanneer iemand gelooft, dan komt de grote omwending in zijn leven. Het was tot op dat ogenblik nog altijd, hoe onwaarschijnlijk het ook moge lijken: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust" (Job 21:14). Want waar een mens naar grijpt en wat hij zo naarstig zoekt en waarvan hij getuigt dat hij het zo graag zou willen hebben, dat is God niet. Zal een mens God zoeken, dan moet God Zich eerst aan hem bekendgemaakt hebben door het Woord en door de Heilige Geest.

Als een mens gelooft, dan komt hij ertoe om zijn vertrouwen te stellen op de belofte Gods. Wat het is te leven op de belofte, daar weet men toch weinig van. Een onbegenadigd mens weet er helemaal niets van. Een onbegenadigd mens leeft op wat hij in de kast heeft. En als daar wat gevonden wordt, dan vertrouwt hij erop dat hij nog zal kunnen leven. Een onbegenadigd mens leeft op zijn gezondheid en kracht. En als hij die nu maar behouden mag, dan zal hij nog door kunnen leven. Een onbegenadigd mens leeft op de voorspraak, hulp, bijstand, leiding, van zijn vrienden. En als hij die nu maar niet verliest, dan zal het wel gaan. Want hij heeft wel mensen die hem zouden kunnen helpen in tijd van nood. Dat is het leven des geloofs niet. En een mens kan wel denken dat hij gelooft, en toch zulk een leven hebben. En dan vergist hij zich. Dan komt daarin openbaar dat hij geen gelovige is, dat hij zichzelf leeft, door zichzelf en tot zichzelf en uit zichzelf. God staat er helemaal buiten. En dat hoort u toch ook wel aan de conversatie die godsdienstige mensen somtijds voeren. Daar is geen God in. Men drukt zich uit zoals ieder werelds mens zich uitdrukt. En dan kan er wel een vroom praatje bijkomen, ja, maar vrome praatjes hebben geen betekenis. Er moet een wortel in het hart wezen, en uit die wortel moeten we spreken, moeten we doen, moeten we denken. En dat is een werk van dag en nacht. Niet omdat ons dat nu eenmaal opgelegd is – het is ons leven! En we weten dat dit het waarachtige leven is, en het andere de dood is. Dat is met een paar trekken gezegd wat het geloof is.

Er wordt wel eens iets gerept over waardigheid. Men kan dat horen, vooral in zogenaamde orthodoxe streken: "Ja, maar ik ben het niet waardig", of: "Ik ben bang dat ik het niet waardig ben". Alles onzin, men zegt maar wat, zonder dat men overwogen heeft wát men zegt. Is er iemand die waardig is? Nee, er is niemand die waardig is, namelijk in zichzelf. Maar als een mens door een waarachtig geloof waarlijk gekomen is in de vereniging met Christus, dan heeft hij onmiddellijk nadat hij daar

gekomen was, gevoeld en gezegd: “Ik ben waardig”, maar zichzelf heeft hij daarbij buitengesloten. “Ik ben het niet in mijzelf, maar ik ben het in Jezus Christus. Hij is waardig, en ik heb alleen maar de verdoemenis me waardig gemaakt. Maar waar ik met Jezus ben verenigd, daar ben ik waardig in Hem.”

Gezongen: Psalm 25:1 en 2.

Het Avondmaal is een liefdemaaltijd. Wanneer een mens de liefde gelooft, gelooft dat God is liefde – niet in het algemeen, maar zó dat hij voor zeker houdt dat God hem liefheeft, niet omdat hij een mens is, nog veel minder omdat hij een vroom mens is, maar omdat het Hem behaagt om in Jezus Christus en om Zijn Zoon, lief te hebben – wie? zondaren, onwaardigen, die verwerpelijk zijn in zichzelf – ik zeg, wanneer een mens de liefde, de Goddelijke liefde gelooft, dan heeft ook hij lief. Het geloof werd hem geschonken, en de Heilige Geest is de Werkmeester van het geloof. En als de Heilige Geest in de mens is, dan is de liefde Gods door de Heilige Geest in het hart van deze mens uitgestort.

Wat wordt iemand hiervan gewaar? Want daar komt het op aan! Het moet geen ding zijn dat we hebben gelezen. En het moet ook niet iets zijn dat we anderen nazegen. Onmiddellijk nadat hij de genade Gods in Christus Jezus deelachtig geworden is en hij het getuigenis van de liefde des hemels heeft omhelsd, heeft hij in zijn hart de liefde tot God, de wederliefde. 1 Johannes 4, vers 19: “Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft”.

En nu heeft hij niet alleen God en Zijn Naam en Zijn zaak en Zijn eer lief, maar ook allen die Gods Naam vrezen. En ook alweer niet deze alleen, maar hij heeft lief zijn medemens. “Zijn medemens? Zijn medemens?”, denken wij. Niet op het ogenblik denken wij dit – in dit ogenblik zijn wij allemaal wel zo vroom om dit toe te stemmen – niet in dit ogenblik, maar misschien morgen of overmorgen. Een medemens, die onsympathieke man, vrouw, jongen, dat onsympathieke meisje, dat ik nog zo kort geleden ontmoet heb, liefhebben? Ja, liefhebben. En als u hiertoe niet in staat zijt, dan ontbreekt u de Goddelijke liefde.

Maar op grond waarvan zou ik deze mens liefhebben? Alleen op grond hiervan dat hij Gods schepsel is. Niet omdat ik van hem houd; niet omdat ze mijn vrouw is of kind of vriend of goede kennis. Dit alles komt niet in aanmerking. Nog eens, omdat het een schepsel van God is. Ik zei vanmorgen tegen iemand: “Deze Jungschläger,*

* Jungschläger, hoofd van de Nederlands-Indische militaire inlichtingendienst, werd na de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië door de Indonesiërs beschuldigd van onder meer samenzwering tegen de Staat. In een langdurig, politiek proces werd tegen hem in maart 1956 de doodstraf geëist. Hij overleed vóór de uitspraak.

zou die schuldig of onschuldig zijn? Hij is schuldig verklaard en de doodstraf is tegen hem geëist”. En ik kreeg dit antwoord: “Mijn broer heeft hem goed gekend, en deze was overtuigd van de onschuld van de verdachte”. Toen heb ik gedacht: hij is een Nederlander, en hij verkeert in gevaar, en er bestaat mogelijkheid dat er een gerechtelijke moord zal plaatshebben. Zo ben ik geroepen om hem in mijn gebed te gedenken, dat deze moord niet plaatshebbe. Ik ken de man niet, en zijn zaak heb ik niet voldoende gevolgd om er een oordeel over te kunnen uitspreken.

Er zijn mensen die niet ervaren hebben wat wij zo-even aangegeven hebben als de kenmerken van de rechte avondmaalsganger, en toch aan het avondmaal komen. Wat moeten we met deze mensen? Wij moeten ze toelaten, en niet erdoor gehinderd worden dat ze naast ons zitten of tegenover ons; we moeten ze toelaten. Moeten we dan allen toelaten? Nee, dat zeg ik niet. Wij moeten niet toelaten degenen die van een verkeerde belijdenis zijn, die de Waarheid gelijk ze in Jezus is in hun woord niet tot uitdrukking brengen. En we moeten ook niet toelaten degenen die een ongebonden leven leiden.

Het komt dus aan op de zelfbeproeving. En nu zijn er drie zaken waarbij we bij deze beproeving moeten stilstaan.

Ten eerste: de kennis van en het leedwezen over de zonde. En ieder moet zich afvragen of deze zaak bij hem gevonden wordt: de kennis van en het leedwezen over de zonde, de boetedoening dus. Een begenadigd mens is geroepen om zijn gehele leven boete te doen. U moet niet denken dat hem dit zwaar valt. Het gemis ervan, dát valt hem zwaar. Want er is geen droefheid naar God zonder hartelijke blijdschap in Hem. En hartelijke blijdschap wordt er in de hele wereld niet gevonden. De ganse wereld hangt aan elkaar van leugen en bedrog. Luister maar goed, kinderen! Want uw hart is misschien genegen en geneigd om een zo groot mogelijke portie van de wereld u deelachtig te maken. De wereld hangt van leugen en bedrog aan elkaar.

En het tweede waar men bij de zelfbeproeving mee te maken krijgt, is de vraag of men vertrouwt op Gods barmhartigheid, *vertrouwt!* Dus niet: “Ik hoop, ik hoop, ik hoop” – *vertrouwt!* En waar dit vertrouwen is, daar zegt het hart, somtijds ook de mond: “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus” (Rom. 5:1).

En de derde zaak is: een voornemen, een ernstig en vast voornemen om niet alleen naar sommige, maar naar alle geboden Gods te wandelen, wat de bekentenis van iedere overtreding insluit.

Wanneer deze dingen in u gevonden worden, dan staat u niets in de weg, dan is u welkom! “Welkom” wordt u toegeroepen bij de viering van het Heilig Avondmaal, en “welkom” zal u toegeroepen worden – straks of vanavond al – wanneer u het tijdelijke met het eeuwige hier hebt verwisseld. “Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34).

U en mijzelf roep ik toe: neem een ware houding aan tegenover de zonde, welke

ook, tegenover iedere zonde. Het kost strijd! Waag het! Bind deze strijd aan en houd vol, al zou u er ook veel, al zou u er ook alles om moeten verliezen. Houd niets aan de hand dat u in Jezus Christus niet kunt genieten en niet moogt bezitten, niets. Het leven is kort en de eeuwigheid is lang. En er staat:

Die door de vlakke velden rijdt;

Zijn Naam is HEER' der heren. (Ps. 68:2)

En volg dan maar, volg maar! Is u uit uw eigen leven al uit? Want anders is het schijn. God geeft daar niets voor. En een begenadigd mens geeft daar ook niets voor, niets, want het is louter schijn. Ge moet nooit rusten voordat u uit uw leven uit zijt, en uw hart kan instemmen met de woorden van Paulus: "Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft" (Gal. 2:20).

Vertrouw op de belofte. Van de vervulling van de belofte hangt uw geluk af, uw tijdelijk, uw geestelijk, uw eeuwig geluk, uw leven.

Amen.

Gebed:

Ach, Heere, dat we U dankbaar mochten zijn, en danken dat we deze dingen hebben mogen zeggen. Maar vergeef het zondige ervan. En zo het in Uw Goddelijke raad bestaat, doe ze intrek genomen hebben en nog intrek nemen in ons hart. "Want met het hart", zegt Uw apostel, "geloofst men". Doe ons het toch wel bedenken dat het geloof een zaak des harten is, en ook dat het een zaak van iedere dag is, ook in betrekking tot het dagelijkse leven.

Dat de zuiverende en heiligende kracht Uws Geestes ons mogen worden geschonken, voor en na; dat we geen wil mogen sterken dan die welke verenigd is met Uw wil; dat het ons gegeven moge worden van onszelf niets te willen weten; dat ons hart moge zeggen: "Ik zoek U, o Heere, U bij Wie de Fontein des levens is, in Wiens licht wij het licht aanschouwen".

Geef dat spreker en hoorders deze dingen mogen overdenken. Ze zijn het waard, en de wereld spoort er ons niet toe aan. Op zijn hoogst komt ze met de schijn ervan, maar ook dat is zelfs nog zeldzaam. Maar doe ons ze diep en gestadig overdenken. En laat deze overdenking in ons leven en in ons hart hebben een afbrekende en tegelijkertijd opbouwende invloed.

Wil ons straks op de weg beveiligen en ons de onzen of het onze doen ontmoeten. En laat ons ons leven U hebben gegeven, en nog aan U geven.

Amen.

Gezongen: Psalm 27:3.